Moslims en Joden in de Middeleeuwen

Deze cursus biedt een verkenning van de geschiedenis van Moslims en Joden in de middeleeuwen. Een verhaal van ontmoeting, samenwerking en wederzijds respect ondanks tegenstellingen die op gezette tijden tot conflict hebben geleid. Vanaf de opkomst van de Islam in de 7e eeuw tot de verdrijving uit Spanje in 1492 en de diaspora die daarop volgde werpen deze colleges nieuw licht op een verleden dat verrassend actueel blijkt.

We bestuderen de middeleeuwse verhoudingen tussen Moslims en Joden in het Midden-Oosten en Spanje. Aan de hand van thema's als co-existentie, tolerantie, culturele bloei en onderlinge spanning wordt hun wederzijdse invloed op religie, filosofie, wetenschap en economie gepresenteerd. Op de achtergrond speelt de vraag hoe dit gedeelde verleden
doorwerkt in hedendaagse beeldvorming of een inspiratiebron kan zijn om modern vooroordeel en misverstand tegen te gaan. Geschikt voor iedereen met brede historische interesse.

Programma:
1. Het ontstaan van de Islam in de 7e eeuw: feit en fictie, Mohammeds contacten met Joodse stammen op het Arabisch Schiereiland, de vroege Islamitische rijken, de status van Joden (en Christenen) onder Islamitisch bestuur, eerste vormen van convivencia (samenleven).
2. Al-Andalus met nadruk op het kalifaat van Córdoba, de rol van Joodse viziers, geleerden en artsen in Islamitische hofkringen, de opkomst van de Karaieten, filosofie en wetenschap: Maimonides, Ibn Hazm, vertaalbewegingen, relatieve tolerantie vs. periodes van vervolging (bijv. Almohaden).
3. De Kruistochten (11e–13e eeuw), impact op Moslims en Joden, Moslim-Joodse relaties in de steden, Saladin en de herovering van Jeruzalem, brieven uit de Geniza-collectie.
4. De val van Granada (1492), de verdrijving van Joden en Moslims uit Spanje, de rol van het Ottomaanse Rijk, cultureel erfgoed van Islamitisch-Joodse samenwerking, doorwerking van de middeleeuwse verhoudingen in het heden.

Afbeelding: Maimonides (Wout van Bekkum).

Cursusnummer	27WV-3D01
Docent	*Wout van Bekkum* **Wout van Bekkum** is emeritus-hoogleraar Midden-Oosten Studies aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zijn expertise ligt op het terrein van de Semitische Talen en Culturen met nadruk op de Middeleeuwen.
Vakgebied	Geschiedenis
Seizoen	2027 winter/voorjaar
Dag	Maandag
Inschrijven voor	ma 25 jan. 2027
Tijd	11.00-13.00
Cursusdata	01-feb., 08-feb., 15-feb., 01-mrt., 08-mrt.
Prijs	€ 125,-
Aantal colleges	4
Werkvorm	Hoorcollege met mogelijkheid tot vragen na afloop
Cursusmateriaal	**Aanbevolen literatuur:** Joachim Yeshaya, *Joden en Moslims aan Zet*, Pelckmans Uitgevers, Kalmthout, België, 2023. Prijs €27. Te bestellen via: https://www.pelckmansuitgevers.be/joden-en-moslims-aan-zet.html
Opmerkingen	Powerpoint wordt digitaal ter beschikking gesteld op de site van HOVO.